

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 12. август 2011.

Предмети бр. 90/09 и 103/09

Оливера ВИТОШЕВИЋ и Арсеније ВИТОШЕВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 12. августа 2011. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменуте жалбе, уложене сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права (СКЉП),

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба гђе Оливере Витошевић (предмет бр. 90/09) уложена је 8. априла 2009. године, а жалба г. Арсенија Витошевића (предмет бр. 103/09) уложена је 13. априла 2009. Обе жалбе су уписане 30. априла 2009. године.
2. Дана 9. децембра 2009. године, Комисија је од жалилаца затражила додатне информације. Није добијен никакав одговор.
3. Дана 24. октобра 2009. године, у складу са Правилном 20 Правилника о процедури Комисије, Комисија је одлучила да споји предмете.

4. Дана 8. децембра 2010. године, Комисија је од жалилаца поново затражила додатне информације. Након тога, 13. децембра 2011. године, гђа Оливера Витошевић је доставила одговор у име оба жалиоца, који је Комисија примила 14. децембра 2010.
5. Дана 25. марта 2011. године, Комисија је проследила спојене предмете Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе на прихватљивост жалби. УНМИК је доставио свој одговор 18. јуна 2011.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

6. Жалиоци наводе да је њихов син, г. Срђан Витошевић, нестало 17. јула 1998. године. Он је тог дана око 18:00 часова својим аутом пошао из српског дела Ораховца, где је живео, у апотеку у центру Ораховца.
7. Жалиоци објашњавају да је у граду почела пуцњава након што је њихов син изашао из куће. Њиховог сина су према наводима одвели припадници Ослободилачке војске Косова (ОВК). Његово возило је касније пронађено у Ораховцу, оштећено са предње стране, али без видљивих трагова крви у унутрашњости.
8. Гђа Витошевић је обавестила Комисију да је приближно у исто време киднаповано још неколико особа. Једна од њих је успела да побегне, док је друга особа ослобођена. Они су гђи Витошевић рекли да су видели њеног сина у ОВК затвору у Малишеву. 2005. године пријатељ јој је рекао да је видео Срђана и Срђановог рођака у Албанији, где су радили на утовару и истовару робе, а да су им имена била промењена.
9. Жалиоци наводе да су нестанак сина пријавили Окружном јавном тужиоцу у Призрену, Међународном комитету Црвеног крста (МКЦК) у Приштини и седишту МКЦК-а у Женеви (20. јула 1998), али да још увек нису добили никакав одговор. Гђа Оливера Витошевић наводи да је кривичну пријаву у вези са нестанком њеног сина уложила и Међународном тужиоцу УНМИК-а у Канцеларији окружног јавног тужиоца у Призрену негде 2002. или 2003. године, као и да је 2004. или 2005. године дала изјаву у канцеларији УНМИК-а у Митровици.
10. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. сви списи кривичних предмета које су имали Одељење правде и Полиција УНМИК-а, предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБЕ

11. Жалиоци се жале на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи нестанак њиховог сина. Такође се жале на страх, душевну бол и патњу који су узроковани овом ситуацијом.
12. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалиоци указују, тим редоследом, на повреду права њиховог сина на живот, загарантованог чланом 2. Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу

забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3. из ЕКЉП.

IV. ПРАВО

13. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

14. Жалиоци се жале, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са нестанком њиховог сина.
15. У својим коментарима, СПГС нема примедби на прихватљивост овог дела жалби.
16. Комисија је мишљења да жалбе везане за члан 2 из ЕКЉП покрећу озбиљна правна питања чије би разрешење требало да зависи од процене меритума жалбе. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу одељка 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
17. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

18. Жалиоци наводе душевну бол и патњу које су им проузроковане околностима везаним за нестанак њиховог сина.
19. У својим коментарима, СПГС тврди да, иако жалиоци наводе да су претрпели душевну бол и патњу због поменутог нестанка, не постоје изричито наводи да је одговор УНМИК-а на нестанак г. Срђана Витошевића проузроковао тај страх и патње. Због тога је овај део жалби неприхватљив као очигледно неоснован.
20. Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице нестале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд прихвата такву могућност што зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестао, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, *ЕКЉП*, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, *ЕКЉП*, 2001-IV;

ЕСЈП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЈП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође Саветодавна комисија за људска права, *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41).

21. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу.
22. Комисија је мишљења да овај део жалби покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.
23. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБЕ ПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући